

REKABET KURUMU

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-6-014 (Önaraştırma/Taahhüt)
Karar Sayısı : 24-19/438-185
Karar Tarihi : 18.04.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Enes YASAN, Yavuz Mahmut ŞİMŞEK

C. BAŞVURAN

TARAF : - Paksan Makina Sanayi ve Ticaret AŞ

D. ŞİKAYETÇİ : - Re'sen

- (1) E. DOSYA KONUSU: Rekabet Kurulunun 13.04.2023 tarihli ve 23-18/333-M sayılı kararıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40. maddesi uyarınca hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilen Paksan Makina Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından sunulan taahhütlerin değerlendirilmesi.
- (2) F. DOSYA EVRELERİ: Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 21.06.2022 tarih, 29089 sayı ve 06.07.2022 tarih, 29544 sayı ile giren şikâyetler üzerine hazırlanan 19.07.2022 tarihli ve 2022-6-029/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun (Kurul) 08.09.2022 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 22-41/591-M sayılı karar ile traktör üretim ve pazarlama sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin bayilerin pasif satışlarını kısıtlamak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettiği iddiasına yönelik olarak aynı Kanun'un 40. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar uyarınca 22.11.2022 tarihinde başlatılan önaraştırmada yapılan yerinde incelemelerde elde edilen bilgi ve belgeler neticesinde hazırlanan 05.04.2023 tarih ve 2022-6-029/BN-08 sayılı Bilgi Notu 13.04.2023 tarihli toplantısında görüşülerek 23-18/333-M sayılı Kurul kararı ile balya makinesi üretimi ve satışı pazarında faaliyet gösteren Paksan Makina Sanayi ve Ticaret AŞ (PAKSAN) hakkında 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (3) 12.03.2024 tarihinde başlatılan önaraştırma sürecinde Kurum kayıtlarına 26.03.2024 tarih ve 50313 sayı ile intikal eden yazıyla önaraştırma tarafı PAKSAN, dosya konusu iddialar ile bağlantılı rekabetçi endişeleri bertaraf etmek amacıyla taahhüt sunma talebinde bulunmuştur. Söz konusu talep, Kurulun 04.04.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 24-16/356-M sayı ile taahhüt sunma talebi kabul edilerek taahhüt görüşmelerinin başlatılmasına karar verilmiştir. Başlatılan taahhüt görüşmeleri neticesinde PAKSAN'ın 15.04.2024 tarih ve 50930 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden nihai taahhüt metnine ilişkin olarak hazırlanan 15.04.2024 tarihli, 2023-6-014/BN-02 sayılı Bilgi Notu Kurulun 18.04.2024 tarihli toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (4) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notunda; PAKSAN tarafından sunulan taahhütlerin teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilmesi ve anılan teşebbüs hakkında soruşturma açılmaması gerektiği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taahhüde Konu Rekabet Sorunları

- (5) Dosya konusu incelenen iddialar PAKSAN tarafından bayilerine bölge ve müşteri kısıtlaması getirilmesi hususlarından oluşmaktadır. PAKSAN ile bayileri arasında yazılı bir bayilik sözleşmesi bulunmamakta, bayiler ile sipariş formu sistemi ile çalışılmaktadır. Bununla beraber elde edilen bilgi ve belgelerden teşebbüsün bayilerine bölgeler tayin ettiği ve söz konusu bölgelerde münhasırlık tesis ettiği anlaşılmaktadır.
- (6) 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2002/2 sayılı Tebliğ) 4. maddesine göre münhasırlık bulunan hallerde aktif satış yasağı getirilmesi mümkün iken pasif satış yasağı getirilmesi ise anılan Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinin dışında kalmaktadır. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin (b) bendine göre, bir sağlayıcı tarafından alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirilmesi, belirli haller dışında, Tebliğ kapsamında muafiyetten yararlanamayan ağır bir sınırlama olarak düzenlenmektedir. Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 21. paragrafında ise belli bir bölgeye veya müşteri grubuna yapılacak pasif satışların kısıtlanmasının anlaşmayı grup muafiyeti dışına çıkaran bir ihlal olarak değerlendirileceği ifade edilmiştir. Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 25. paragrafında, *"bir sağlayıcının, dağıtıcıların/bayilerin/alıcıların kendi internet siteleri üzerinden satış yapmalarının kısıtlanması bir tür pasif satış kısıtlaması niteliğindedir"* ifadesi yer almaktadır. Böylece, anılan düzenlemeler uyarınca yetkili dağıtıcıların internet üzerinden satış yapmasının yasaklanması pasif satış olarak nitelendirilmekte ve ilgili anlaşmayı grup muafiyetinin kapsamı dışına çıkaran bir kısıtlama oluşturmaktadır.
- (7) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi çerçevesinde sağlayıcı tarafından alıcının yetkili olmayan dağıtıcılara satış yapmasının engellenebilmesi ancak seçici dağıtım sisteminin benimsenmesi halinde mümkündür. Diğer deyişle seçici dağıtım sistemi uygulamayan sağlayıcı tarafından bayilere yetkisiz dağıtıcılara satış yasağı getirilmesi Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinin dışında kalmaktadır. Bayiler ile yazılı bir bayilik sözleşmesi akdedilmese de PAKSAN tarafından, bayi atamalarında gözetilen kriterler arasında (.....) gibi hususların yer aldığı ifade edilmiştir. Söz konusu unsurların, PAKSAN'ın bayilerine uyguladığı önceden belirlenen objektif ve eşit kriterler olmadığı, ticari hayatın olağan akışı içinde sağlayıcının bayilerinden bekleyebileceği genel kriterler olarak ele alınabileceği ve bu kapsamda PAKSAN tarafından seçici dağıtım sisteminin tercih edilmediği değerlendirilmektedir. Keza PAKSAN tarafından da seçici dağıtım sistemi uyguladıkları iddia edilmemiştir.
- (8) Aşağıda, yerinde incelemede elde edilen bulgularda geçen ve bölge ve müşteri kısıtlaması niteliğinde olabilecek yazışmalara yer verilmektedir:

Tespit 1

- (9) PAKSAN Pazarlama Müdürü (.....) tarafından PAKSAN satış çalışanlarının ve yöneticilerinin bulunduğu *"Satış Grubu"* isimli WhatsApp grubuna gönderilen 05.01.2021 tarihli mesajda şu ifadelere yer verilmektedir:

(.....):

"Değerli bayilerimiz,

son donemde bölge disi satılar ve sahibinden.com gibi internet sitesi üzerinden satılar yapılmaktadır. Bu gibi durumlar bölge bayileri ile müşterileri arasında sorunlara sebebiyet vermektedir. Bildiginiz üzere bizler bölgecilik sistemine ozen gosteren bir firmayiz, bu gibi sorunların yasanmaması adına internet üzerinden makina paylasan bayilerimizin, bu yayınları kaldirmasını onemle rica ediyoruz.”

Tespit 2

- (10) PAKSAN Satış Müdürü (.....) tarafından PAKSAN bayilerinin bulunduğu “Galignani Türkiye Satış” isimli WhatsApp grubuna gönderilen 22.01.2021 tarihli yazışmada şu ifadeler yer verilmektedir:

(.....):
“Değerli iş ortaklarımız; Galignani bayilik yapılanmasını kurmaya başladığımız dönemde markamıza göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı hepinize ayrı ayrı teşekkür ederiz. İlk başlangıçta önemli olduğunu düşündüğümüz bir konunun altını çizmekte fayda görüyoruz, Sizlerle konuşulmuş olan BÖLGELERİN DIŞINA SATIŞ YAPILMAMASI konusunda gerekli hassasiyeti göstereceğinizden eminiz.
İyi Çalışmalar Dileriz Sağlıcakla”

Tespit 3

- (11) PAKSAN Satış Müdürü (.....) tarafından “(.....)”¹ olarak kayıtlı kullanıcıya gönderilen 22.01.2021 tarihli mesajda şu ifadeler yer verilmektedir:

(.....):
“Hocam, Bölgenizde dışına satış yapmamanız konusunda sizi uyarıyorum, lütfen gerekli hassasiyeti gösteriniz. Ardahan da filan kaçak olmasın
(...)
Olmasın hocam, istenmeyen durumlar ortaya çıkmasın”

Tespit 4

- (12) PAKSAN Satış Müdürü (.....) tarafından PAKSAN satış çalışanlarının ve yöneticilerinin bulunduğu “Satış Grubu” isimli WhatsApp grubuna gönderilen 02.07.2021 tarihli mesajda şu ifadeler yer verilmektedir:

“Değerli yetkili satıcılarımız,
Bizimle çalışan yetkili satıcılarımız kendilerinden uzak bölgelerden gelen talepleri ilgili yetkili satıcımıza bildirerek GALLIGNANI ürünlerini satın alan müşterilerimizin “etkin satış sonrası desteği” almasını temin ederler. ...”

Tespit 5

- (13) (.....) telefon numaralı PAKSAN çalışanı tarafından PAKSAN satış çalışanlarının ve yöneticilerinin bulunduğu “Satış Grubu” isimli WhatsApp grubuna gönderilen 03.03.2022 tarihli mesajda şu ifadeler yer verilmektedir:

(.....):
“Günaydın, Bayimiz ile dün görüştüm, bu ilanı facebook sayfasında kendi müşterileri ve bölgesi için paylaştığını bildirdi. bölgede 15bin ile 18bin arası satılan konya makinelerinin çok olduğunu söyledi. Bunlara karşılık 4-5 günlük ses getirmek için yaptığını söyledi. bir miktar makine satıp kampanyayı kapatacağını söyledi. Bilgilerinize. çoğu bayimiz takipçisi olduğu için bayilerimizden bana da bilgilendirmeler geliyor, sahibinden com gibi tüm Türkiye için satış ilanı değil kendi sayfasında kendi bölge ve müşterilerine satış yapacağından bir uyarıda bulunmadım.”

Tespit 6

- (14) PAKSAN Satış Müdürü (.....) ile “(.....)”² olarak kayıtlı kişi arasında 03.05.2022 tarihinde gerçekleşen yazışmada şu ifadeler yer almaktadır

¹ İlgili kişinin PAKSAN bayi yetkilisi olduğu anlaşılmaktadır.

² İlgili kişinin PAKSAN bayi yetkilisi olduğu anlaşılmaktadır.

(.....):

"Hayırlı işler abi Kayseri sarioğlunda bayi varmı makine soruyorlar fiyat verdim bayi yoksa fiyatı kırıyorum"

(.....):

"Bayimiz var kayseride (.....)
Onlara paslayalım"

Tespit 7

- (15) PAKSAN Satış Müdürü (.....) ile "(.....)"³ olarak kayıtlı kullanıcı arasında geçen 05.05.2022 tarihli yazışmada şu ifadeler yer verilmektedir:

(.....):

"Abi sahibindene atmak ne ha ya. Terbiyesizlik bu.
Sıfır bayilik olan makina Sahibindene mi atılır"

(.....):

- Mal. Öğrenip do eyim.

(.....):

"Tam mal söyle şuna tam destek zamanı ortalık bulandırmasın kaldırsınlar."

(.....):

"Bayi görüşüyor kaldirtirizz"

Tespit 8

- (16) PAKSAN Satış Müdürü (.....) ile "(.....)" olarak kayıtlı kullanıcı arasında geçen 30.05.2022-06.06.2022 tarihli yazışmalarda şu ifadeler yer verilmektedir:

(.....):

"BAYIM OLMAYAN İLLERDE BENİMLE İRTİBATA GEÇERSEN SON MÜŞTERİYE SATIŞ
OLABİLİR,AMA ALT BAYİLİK FİLAN DEĞİL"

(...)

"Nevşehir yollamissin makineleri"

(.....):

"Aleyküm selam abi evet"

(.....):

"Musteriye degilmi
Alt bayili filan değil
Alan kişi saticimi"

(.....):

"Müşteriye de gitti orda pulluk verdiğimiz biri var onunda müşterisine gitti"

(...)

(.....):

"İnsallah alt bayilik filan olusturmadın (.....)
Ben musteriye ver dedim ama alt bayilik olmaz"

(...)

(.....):

"Abi bayilik oluşturacak durum yok müşterisi varmış
istedi gönderdik"

(.....):

"Tamm işte alt bayilik oluyor"

Tespit 9

- (17) PAKSAN Satış Müdürü (.....) ile PAKSAN (.....) arasında 21.06.2023 tarihinde gerçekleşen yazışmada şu ifadeler yer almaktadır:

(.....):

"Az önceki gruptan yazışmalardaki bolge dışı satis (.....) yapılmış.2 bayi ile de gerekli görüşmeleri
yaptım, (.....) bey bizzat (.....) arayıp özür diledi ve birdaha olmayacağı konusunda görüştüler
Bilginize"⁴

³ İlgili kişinin PAKSAN bayi yetkilisi olduğu anlaşılmaktadır.

⁴ Yazışmalarda adı geçen (.....) ve (.....) isimlerinin PAKSAN bayi yetkilileri olduğu anlaşılmaktadır.

(.....):

"Artık kabak tadı verdi. Daha geçen gün söyledim. Koskoca bölgesi var. Bir kez daha tekrar ederse artık başkasını bakarız."

(.....):

"(...)Birdaha olursa siparis iptali cek iadesi vs ne varsa yapacagimi söyledim. (.....) olumlu dönüş sağladı."

- (18) Yukarıda yer verilen yazışmalarda yer alan, "bizler bölgecilik sistemine ozen gosteren bir firmayız" (Tespit 1), "Sizlerle konuşulmuş olan BÖLGELERİN DIŞINA SATIŞ YAPILMAMASI konusunda gerekli hassasiyeti göstereceğinizden eminiz." (Tespit 2), "Bölgenizde dışına satış yapmamanız konusunda sizi uyarıyorum,lutfen gerekli hassasiyeti gösteriniz.Ardahan da filan kaçak olmasın...Olmasın hocam,istenmeyen durumlar ortaya cikmasin" (Tespit 3), "Bizimle çalışan yetkili satıcılarımız kendilerinden uzak bölgelerden gelen talepleri ilgili yetkili satıcımıza bildirerek GALLIGNANI ürünlerini satın alan müşterilerimizin "etkin satış sonrası desteği" almasını temin ederler" (Tespit 4), "fiyat verdim bayi yoksa fiyatı kırırım...Bayimiz var kayseride...Onlara paslayalım" (Tespit 6), "Koskoca bölgesi var. Bir kez daha tekrar ederse artık başkasını bakarız... Birdaha olursa siparis iptali cek iadesi vs ne varsa yapacagimi söyledim" (Tespit 9) ifadeleri bir bütün olarak ele alındığında, PAKSAN tarafından bayilere münhasır bölgeler tahsis edilerek bayilerin satış faaliyetlerini söz konusu bölgelerde gerçekleştirmesi, bölge dışına satış yapılmaması, bölge dışından gelen taleplerin ilgili bölgedeki bayilere iletilmesinin talep edildiği anlaşılmaktadır. Söz konusu uygulamaların, PAKSAN tarafından bayilerin bölge dışına gerçekleştireceği pasif satışların kısıtlanmasına yönelik olduğu değerlendirilmektedir.
- (19) Yine yazışmalarda yer alan, "son donemde bölge disi satislar ve sahibinden.com gibi internet sitesi üzerinden satislar yapılmaktadır...internet uzerinden makina paylasan bayilerimizin, bu yayınları kaldirmasini onemle rica ediyoruz." (Tespit 1), "Bayimiz ile dün görüştüm, bu ilanı facebook sayfasında kendi müşterileri ve bölgesi için paylaştığını bildirdi...sahibinden com gibi tüm Türkiye için satış ilanı değil kendi sayfasında kendi bölge ve müşterilerine satış yapacağından bir uyarıda bulunmadım." (Tespit 5), "Abi sahibindene atmak ne ha ya. Terbiyesizlik bu. Sıfır bayilik olan makina Sahibindene mi atılır... Bayi görüşüyor kaldirtirizz" (Tespit 7) ifadelerinden, PAKSAN tarafından bayilerin sahibinden.com gibi diğer bölge müşterilerine ulaşma imkânı bulunan internet sitelerinden satış yapmasının istenmediği ve ilanı bulunan bayilerin söz konusu ilanları kaldırmalarının talep edildiği anlaşılmaktadır. Bayilerin internet üzerinde ilan vermelerinin önlenmesinin pasif satışların kısıtlanmasına yönelik olduğu değerlendirilmektedir.
- (20) Son olarak Tespit 8'de yer alan, "BAYİM OLMAYAN İLLERDE BENİMLE İRTİBATA GEÇERSEN SON MÜŞTERİYE SATIŞ OLABİLİR, AMA ALT BAYİLİK FİLAN DEĞİL...Alan kişi saticimi...Insallah alt bayilik filan olusturmadın...Ben musteriye ver dedim ama alt bayilik olmaz" "Abi bayilik oluşturunca durum yok müşteri varmış istedi gönderdik" "Tamm işte alt bayilik oluyor" ifadelerinden; PAKSAN tarafından, serbest bölgelerde son kullanıcılara satış gerçekleştirilmesine izin verildiği ancak yetkisiz dağıtıcı konumunda bulunan teşebbüslerin alt bayi olarak nitelendirilerek bu teşebbüslere satış gerçekleştirilmesinin yasaklandığı anlaşılmaktadır. Söz konusu uygulamanın, bayilerin yetkisiz dağıtıcılara satışlarının kısıtlanmasına yönelik olduğu değerlendirilmektedir.

H.2. Taahhüt Başvurusu ve Değerlendirilmesi

H.2.1. PAKSAN Tarafından Sunulan Taahhüt Metni

- (21) PAKSAN nihai taahhüt metni 15.04.2024 tarih ve 50930 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. PAKSAN'ın dosya kapsamındaki olası rekabet sorunlarını engellemeye yönelik olarak sunduğu taahhüt metni aşağıdaki şekildedir:

"TAAHHÜTNAME

Rekabet Kurulu tarafından 13.04.2023 tarih ve 23-18/333-M sayılı karar uyarınca yürütülmekte olan önaraştırma kapsamında Paksan Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nde 12.03.2024 tarihinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Yapılan inceleme neticesinde düzenlenen tutanak ile 9 adet soru sorulmuş, ilgili sorular 20.03.2024 tarihli beyan dilekçesi ile yanıtlanarak Rekabet Kurulu'na sunulmuştur.

Ardından önaraştırma süreci devam eden 2023-6-014 numaralı dosya kapsamındaki rekabetçi endişelerin giderilmesi amacıyla 2021/2 sayılı Tebliğ uyarınca taahhütname sunma talebimiz Kurum'a iletilmiştir. 04.04.2024 tarihinde Rekabet Kurumu uzmanları ile yapılan görüntülü görüşme neticesinde işbu taahhütname metni hazırlanmıştır.

- Paksan Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş. olarak pasif satışlar, pasif satış kapsamına giren internet satışları ve alt bayilik verilmesi engellenmemekte ve pasif satış ve alt bayilik verilmesi durumlarında herhangi bir yaptırım uygulanmamaktadır. Yetkili satıcı bayilerimize pasif satış, internet satışları ve alt bayiliğin engellenmediği ve bu hususta herhangi bir müdahalede bulunulmayacağına dair bildiri hazırlanmış olup bu bildiri ve aşağıda yer almakta olan eğitim duyuru metni birlikte olacak şekilde iadeli taahhütlü mektup yoluyla bayilere gönderilecektir. Ayrıca söz konusu bildiri bayilerin yer aldığı whatsapp grubunda yayınlanacaktır. Gönderilen duyuruya ilişkin iadeli taahhütlü posta bilgisi ve whatsapp okundu bilgisi ayrıca Kurul'a iletilecektir. Tüm işlemler Kurul tarafından verilecek kısa kararın tebliğinden itibaren 3 ay içerisinde tamamlanacaktır. Bu şekilde pasif satışlar, pasif satış kapsamına giren internet satışları ve alt bayilik verilmesinin engellendiğine dair oluşabilecek rekabetçi endişenin giderilmesi amaçlanmaktadır.

"Değerli yetkili satıcılarımız,

54 yıldır devam eden ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde faaliyet gösteren siz değerli yetkili satıcılarımızla bugünlere kadar gelinmiştir. Bugüne kadar sorunsuz bir şekilde yürütmüş olduğumuz bayilik sisteminde bazı hususların altını tekrar çizmek isteriz.

Bildiğiniz üzere sizlerle sözlü olarak yaptığımız bayilik anlaşmasında faaliyetlerinizi sürdürebileceğiniz bir aktif pazar alanı tanımlanmıştır. Tüm bayilerimiz kendi aktif pazarlarında gerek fuar katılımlarını gerek reklam çalışmalarını başarılı bir şekilde sürdürmekte olup bir diğer bayimizin aktif pazarlama faaliyetlerini yürüttüğü alana saygı duymaktadır. Bu hassasiyetiniz için hepinize teşekkür eder, bunun aynı şekilde devam etmesini dileriz.

Bununla birlikte sizlere bazı konuları açıklığa kavuşturmak adına duyurmak istediğimiz hususlar bulunmaktadır.

- Kanunda pasif satış olarak tanımlanan, müşterinin kendi isteği ve rızası ile herhangi bir bölgeden veya bayiden makine almasının önünde bir engel bulunmamaktadır.
- İnternet üzerinden yapılan satışlar da aynı şekilde pasif satış olarak değerlendirilmektedir ve internet üzerinden yapılan satışlara ilişkin de kısıtlama yapılmamaktadır.
- Son olarak dağıtıcının alt bayi olarak yapacağı satışlara müdahale edilmeyecektir.

Bizler Paksan firması olarak bugüne kadar yapılan pasif satışlarda herhangi bir yaptırım uygulamadığımızı ve bundan sonra da uygulamayacağımızı altını çizerek vurgulamak isteriz. Sizlerin de bildiği gibi firma olarak en önemli hassasiyetimiz müşterinin servis hizmetleri konusunda sıkıntı yaşamamasıdır.

Bu hususların önemle dikkate alınmasını, faaliyetlerimizin yine bu doğrultuda ilerlemesini rica ederiz.

Saygılarımızla."

- Paksan Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş. olarak pasif satışlar, pasif satış kapsamına giren internet satışları ve alt bayilik verilmesinin engellenmeyeceği ve bu konularda yaptırım uygulanmayacağına dair bildirim yayınlandıktan ve bayilere iletildikten sonra bayiler tarafından konunun daha anlaşılır

olması bakımından tüm bayi personeline eğitim verilecektir. Eğitim verilmeden önce eğitime dair aşağıda yer alan duyuru metni ilk duyuru metninin yer aldığı posta içerisinde iadeli taahhütlü mektup yoluyla gönderilecek ve ayrıca tüm bayilerin yer aldığı whatsapp grubunda yayınlanacaktır. Whatsapp okundu bilgileri Kurul'a iletilecektir. Eğitime ilişkin sunum materyalleri ve eğitimin tamamlandığına dair bayilerden alınan imzalı tutanaklar Kurul'a iletilecektir. Tüm işlemler Kurul tarafından verilecek kısa kararın tebliğinden itibaren 3 ay içerisinde tamamlanacaktır. Verilen eğitim ile pasif satış, internet satışları ve alt bayilik konularının bayiler tarafından anlaşılması, bu konularda bayilere herhangi bir yasak getirilmediği, Paksan Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin pasif satış, internet satışları ve alt bayilik verilmesine engel olmayacağı ve yaptırım uygulanmayacağına ilişkin anlaşılması amaçlanmaktadır.

“

- Daha önceki bildirimlerimizde söylediğimiz gibi kanunen Türkiye içinde sizler tanımlanan bayilik bölgeleri sizlerin aktif satış faaliyetlerini yürüteceğiniz alanlarınızdır. Aktif satış bölgeleriniz her türlü pazarlama, fuar, reklam ve benzeri tanıtım faaliyetiyle satışlarınızı yürütmeniz için size tanımlanmış bölgelerdir. Size tanımlanmamış bir bölgede aktif satış yapma kısıtlaması kanunen saklıdır. Ancak müşterinin kendi iradesiyle ürünü almak için sizlere başvurması halini ifade eden “pasif satış”lar hiçbir şekilde sınırlandırılmamakta ve istisna kapsamında sayılmamaktadır. Paksan olarak pasif satışları engellememekte ve bu konuda bir yaptırım uygulamamaktayız. İnternet üzerinden yapılan satışlar da pasif satış niteliğinde olduğundan herhangi bir sınırlamaya tabi değildir.
- Alt bayilikler vermeniz hususunda bir sınırlamamız söz konusu değildir.

Değerli yetkili satıcılarımız yukarıda belirtilen koşulların tarafınızdan tamamen anlaşıldığının not edilmesi için sizlere ayrıca, bir bilgilendirme tutanağı gönderilecek olup tutanakların şirket yetkiliniz tarafından imzalanarak bize iletilmesi gerekmektedir, size yapılan bu bilgilendirme tüm şirket personeline yapılmış sayılacaktır.

Önümüzdeki 3 aylık dönem içinde satış ekibimiz veya dışardan görevlendirebileceğimiz uzmanlar tarafından bizzat ziyaret edilerek yukarıda belirtilen konularda tarafınıza eğitim verilecektir.

Saygılar ve sevgiler, bereketli bir sezon olması dileklerimizle.”

Sonuç olarak; pasif satışların engellenmesi, internet satışlarının engellenmesi, alt bayilik verilmesinin kısıtlanması şeklinde Kurul nezdinde oluşabilecek rekabetçi endişelerin bayilere yapılacak duyuru ve verilecek eğitim ile giderilebileceğini taahhüt etmekteyiz.

Bu taahhüt ile birlikte Paksan Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş. olarak bugüne kadar pasif satışların ve internet satışlarının engellenmediği; alt bayilik verilmesine yönelik kısıtlama getirilmediği; pasif satış, internet satış, alt bayilik verilmesi durumlarında firma tarafından hiçbir yaptırım uygulanmadığını öne sürme sürecinde sunmuş olduğumuz tüm beyanlara da atıf yapmak suretiyle tekrar vurgulamak isteriz.

Paksan Makine San. ve Tic. A.Ş. adına

(.....)”

H.2.2. Taahhüt Metninin Değerlendirilmesi

- (22) Taahhüt müessesesi 16.06.2020 tarihinde kabul edilen 7246 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 4054 sayılı Kanun'a derç edilerek Türk rekabet hukuku uygulamasında yer bulmuştur. 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası şu şekildedir:

“Yürütülmekte olan bir önaraştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir.”

- (23) Bu doğrultuda, 2021/2 sayılı Tebliğ, 16.03.2021 tarih ve 31425 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2021/2 sayılı Tebliğ’in “Kapsam” başlıklı 2. maddesi ise şu şekildedir:

“Bu Tebliğ; açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, 4054 sayılı Kanunun 4 üncü veya 6 ncı maddesi kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüslerce ya da teşebbüs birliklerince sunulan taahhütleri kapsamaktadır.”

- (24) 2021/2 sayılı Tebliğ’in “Tanımlar” başlıklı 4. maddesi açık ve ağır ihlallere konu olan hususları;

“Bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet doğrudan ya da dolaylı olarak engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan;

1) Rakip teşebbüsler arasında fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket, gelecekte uygulanması planlanan fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi rekabete duyarlı bilgilerin paylaşılması,

2) Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arası ilişkide alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi

konularında gerçekleşen anlaşma ve/veya uyumlu eylemler ile bu konulara ilişkin teşebbüs birliği karar ve eylemleri”

olarak düzenlemiştir.

- (25) Dosya kapsamında yapılan incelemeler sonucunda PAKSAN’ın eylemlerinin bayilere bölge ve müşteri kısıtlaması getirilmesi niteliğinde olabileceği değerlendirilmiştir. Bu çerçevede dosya konusu iddiaların anılan Tebliğ’in 4. maddesinde sayılan açık ve ağır ihlal kapsamına girmediği, dolayısıyla PAKSAN’ın taahhüt sunmasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

- (26) Diğer yandan, taahhüt müessesesinin işlerliği bakımından 2021/2 sayılı Tebliğ, taahhüt sunma taleplerinin Kuruma iletebileceği süreyi sınırlamaktadır. 2021/2 sayılı Tebliğ’in “Taahhüt Sürecinin Başlatılması” başlıklı 5. maddesi;

“(1) Haklarında yürütülen bir incelemeye taahhülle son verilmesini isteyen taraflar, önaraştırma veya soruşturma sürecinde taahhüt sunma talebinde bulunabilirler. Soruşturma sürecindeki taahhüt sunma talepleri Kanunun 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılan soruşturma bildiriminden tebliğinden itibaren üç ay içinde Kuruma iletilir. Bu süre geçtikten sonra Kuruma iletilen taahhüt sunma talepleri dikkate alınmaz.

(2) Taraflar, taahhüt sunma taleplerini yazılı şekilde Kuruma ileterek taahhüt sürecini başlatır.”

hükümünü içermektedir.

- (27) Önaraştırma safhasında yapılan taahhüt başvurusunun 2021/2 sayılı Tebliğ’de öngörülen süre içinde sunulduğu görülmektedir.

- (28) 2021/2 sayılı Tebliğ’in “Taahhüdün niteliği” başlıklı 9. maddesinin ikinci fıkrası sunulan taahhüdün değerlendirilmesi bakımından yol göstericidir:

“Taahhüt rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olmalıdır ...”

- (29) PAKSAN tarafından sunulan taahhüt metninde öncelikle, yetkili satıcılara yönelik pasif satışların, internet satışlarının ve alt bayiliğin engellenmediği ve bu hususta herhangi bir müdahalede bulunulmayacağına dair bildiri hazırlandığı, bu bildirinin iadeli taahhütlü mektup yoluyla bayilere gönderileceği ayrıca bayilerin yer aldığı Whatsapp grubunda yayınlanacağı belirtilmektedir. Gönderilen duyuruya ilişkin iadeli taahhütlü posta bilgisi ile Whatsapp okundu bilgisinin ayrıca Kurula ileteceği belirtilmektedir. PAKSAN tarafından yukarıda detaylarına yer verilen bildirimin yayımlandıktan ve

bayilere ileildikten sonra bayiler tarafından konunun daha anlaşılır olması bakımından tüm bayi personeline eğitim verileceği taahhüt edilmektedir. Eğitime ilişkin sunum materyalleri ve eğitimin tamamlandığına dair bayilerden alınan imzalı tutanakların Kurula iletileceği ifade edilmektedir.

- (30) PAKSAN tarafından, söz konusu taahhütlerin Kurul tarafından verilecek kısa kararın tebliğinden itibaren üç ay içerisinde tamamlanacağı ve Kuruma tevsik edileceği belirtilmektedir.
- (31) Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, PAKSAN tarafından sunulan taahhütlerin, dosya kapsamında tespit edilen ilgili rekabet sorunlarını gidereceği, aynı zamanda taahhütlerin uygulamaya konulması için belirlenen sürenin de makul olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

- (32) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- Paksan Makina Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından sunulan ve Kurum kayıtlarına 15.04.2024 tarih ve 50930 sayı ile giren nihai taahhüt metninde yer alan taahhütlerin dosya kapsamında tespit edilen rekabet sorunlarını giderebilecek nitelikte olduğundan kabulüne,
 - Paksan Makina Sanayi ve Ticaret AŞ'nin sunmuş olduğu taahhütlerin, kısa kararın tebliğinden itibaren üç ay içerisinde Rekabet Kurumu kayıtlarına tevsik edilmesine,
 - Dolayısıyla nihai taahhüt metninin bağlayıcı hale getirilerek Paksan Makina Sanayi ve Ticaret AŞ hakkında soruşturma açılmamasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

Başkan
Bırol KÜLE

İkinci Başkan
Ahmet ALGAN

Şükran KODALAK

Hasan Hüseyin ÜNLÜ

Ayşe ERGEZEN

Cengiz ÇOLAK

Berat UZUN